

Excursie prin lumea plantelor¹

De la Theophrastos și Plinius înapoi, învățații tot descriu florile și nu le mai termină. Sciții, dacii, oamenii primitivi și călugării din Evul Mediu știau, de asemenea, foarte bine lumea vegetală. Pentru omul modern, arborii și ierburile transformă materia anorganică în substanță organică, realitatea inertă în viață, producătorii primari purificând în acest fel văzduhul pe care îl respirăm. La Năsăud universul plantelor a fost studiat în amănunt de câțiva botaniști celebri precum Florian Porcius, Iuliu Prodan, Alexandru Buia, Iuliu Morariu, maieștrii și elevi. Constantin Svoboda, fost absolvent al Facultății de Agricultură din Cluj, unde l-a avut ca profesor de botanică pe academicianul E. I. Nyárády, unul dintre cei mai buni cunoscători ai florei de la noi, se perindă de câțiva vreme prin biblioteci și librării cu 977 de specii de plante locale înșirate pe circa 230 de pagini în ceea ce d-lui numește *Enumeratio plantarum vascularium sponte crescentium et frequentius cultorum districti Bistriciensis-Nassodensis - Pars prima*. În această lucrare, fiecare categorie se legitimează cu o denumire științifică, accentuată după Flora RPR - RSR, volumele I - XIII, taxonii purtând uneori numele popular prestabilit, fără redare abuzivă, precum și răspândirea lor în cuprinsul județului B-N. Pentru speciile prezentate sunt propuse diverse sinonime științifice, pe motivul că acestea se schimbă destul de frecvent. Termenii tehnici de bază se regăsesc în limba latină, astfel: *atrium* - de apartament, *cacumen* - vârf de munte, *extinctus* - dispărut, *hodie* - astăzi, *hortus* - grădină, *sponte* - spontan, *sparsi* - răspândit... Etnobotanistul bistrițean, după o viață întreagă dedicată plantelor, se dovedește prietenul dealurilor, munților și văilor din județ, stăpânul gramineelor colonizatoare, demonstrând o pasiune nemărginită pentru natură, într-o perioadă în care edilii ne ciuntesc arborii și secătuesc pădurile, propunând în urma lor pustiu.

Constantin Svoboda face închinare plantelor – așa le numeau Romanii, dar și buruienilor, cum le spun, ironic, trăgătorii de sfori; sistematizarea, descrierile și nomenclatura binară o datorăm celor dintâi, iar controlul ecosistemelor celor din urmă –, dezvăluie societății comoara floristică a unui județ din Ardealul de Nord, oferind o bază de lucru concretă elevilor și profesorilor din liceele agricole și silvice de la noi, precum odinioară, la școlile din Năsăud, Laurian Bârlea. Se cuvine ca recenta lucrare menționată sus, să fie primită de conjuțeții noștri cu bucurie: *Constantinus Libertus, studiosus florum, herbae gemmantes rore recente!*...

Gavrilă NEAMȚ

EUROPEA ROMANIA

¹ Constantin Svoboda, *Enumeratio plantarum vascularium sponte crescentium et frequentius cultorum districti Bistriciensis-Nassodensis - Pars prima*. Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2012